

**BIBLIOTECA ȘTIINȚIFICĂ MEDICALĂ A UNIVERSITĂȚII DE
STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU”
1945**

Liubovi Karnaeva

Biblioteca Științifică Medicală (BȘM) a Universității de Stat de Medicină și Farmacie (USMF) „Nicolae Testemițanu” reprezintă un centru modern de informare și documentare cu profil medical și farmaceutic, care are drept obiectiv de bază asigurarea informațională a proceselor de instruire, cercetare, formare și educare continuă a medicilor și farmaciștilor din Republica Moldova.

Istoria Bibliotecii Științifice Medicale a început la 20 octombrie 1945, odată cu constituirea Institutului de Stat de Medicină din Chișinău, reprezentând o subdiviziune a acestuia. Biblioteca s-a dezvoltat în baza fondului de carte, în număr de 12 mii de volume, inclusiv Colecția de carte rară și veche „R. Koch” a Institutului de Medicină din Leningrad (Rusia), care parțial a fost evacuat în timpul celui de-Al Doilea Război Mondial în Kislovodsk și a funcționat ca filială a Institutului de bază. Pe parcurs, filiala a integrat și alte instituții de învățământ medical evacuate în acest oraș, obținând statutul de Institut de Medicină din Kislovodsk. În anul 1945 o parte din baza tehnico-materială a Institutului de Medicină din Kislovodsk, colecțiile de carte, cadrele didactice, studenții și rezidenții au fost transferați la Chișinău, în vederea formării Institutului de Stat de Medicină din Chișinău.

În Hotărârea nr. 20 din 27 octombrie 1945, emisă de Colegiul Comisariatului Norodnic pentru Ocrotirea Sănătății al RSS Moldovenești „Cu privire la sosirea și dislocarea Institutului de Medicină din Kislovodsk la Chișinău”, se menționează: „Bibliotecii Institutului i s-a oferit local în corespundere cu cerințele înaintate”.

Pe parcursul anilor, Biblioteca instituției de învățământ a fost gestionată de mai mulți manageri: N. Kramer (1945-1954), A. Kaminskaia (1954-1960), E. Bodrug-Lupașco (1960-1964), L. Trofimova (1964-1976), V. Dubina (1976-1990), E. Bolganschi (1990-2006), L. Karnaeva (2006-prezent), iar la conducerea Bibliotecii Științifice Republicane Medicale s-au aflat: I. Kasperskii (1959-1964), E. Lupașco (1964-1969), T. Chececmadze (1969-1987), N. Schițco (1988-1989), T. Baghici (1989-2005).

În anul 2005 se produce comasarea Bibliotecii USMF cu Biblioteca Științifică Republicană Medicală, formându-se Biblioteca Științifică Medicală (BȘM) a USMF. La 1 octombrie 2024 BȘM deține un tezaur informațional de peste 870 de mii de exemplare (cărți, reviste, teze de doctor, autoreferate, documente electronice etc.), în limbile română, rusă, engleză, franceză, germană ș.a.

BȘM păstrează colecții personale de cărți valoroase ale somităților din domeniul medicinei: R. Koch, Vl. Kossakovski, A. Koțovski, Al. Molohov, N. Burdilă, D. Gherman, B. Perlin, V. Covaliu, D. Șcerbatiuc ș.a. O valoare bibliofilă

deosebită reprezintă colecția care a aparținut medicului german R. Koch, ce cuprinde 2 638 de volume de medicină, biologie, fiziologie, istorie ș.a., dintre care 150 de exemplare sunt cărți deosebit de rare, care datează din sec. XVI-XVIII (Hipocrate, IbnSina, Galenus, Paracelsus, Caelius ș.a.).

BȘM oferă acces la o multitudine de resurse informaționale electronice: baze de date, colecții de cărți și reviste electronice, biblioteci virtuale, ghiduri și protocoale clinice, resurse axate pe medicina bazată pe dovezi ș.a. S

pațiul de lectură al Bibliotecii (280 de locuri) este constituit dintr-o sală de lectură pentru deservirea beneficiarilor la cerere, două săli de lectură cu acces liber la raft, trei săli pentru lucru în grup și două centre Infomedica pentru accesul la resurse informaționale electronice de profil medical și farmaceutic.

Anual sunt înregistrate peste 132 de mii de vizite ale utilizatorilor în spațiile Bibliotecii și peste 1 milion de vizite virtuale, sunt efectuate mai bine de 261 de mii de împrumuturi ale publicațiilor pentru un număr de peste 10 mii de utilizatori: studenți, rezidenți, cadre didactice, masteranzi, doctoranzi, secundari clinici, medici, asistenți medicali și alte categorii de beneficiari.

BȘM are statut de centru biblioteconomic departamental și asigură asistență metodologică de specialitate bibliotecilor medicale din rețea.

Datorită statutului de bibliotecă depozitară a Organizației Mondiale a Sănătății(OMS), în structura BȘM se află Centrul de Informare și Documentare al OMS, misiunea căruia constă în asigurarea accesului comunității medicale din Republica Moldova la informațiile emise de OMS. Totodată, în cadrul BȘM funcționează Centrul de Informare Europeană (CIE), creat în baza acordului de colaborare între USMF și Delegația Uniunii Europene în Republica Moldova, cu scopul de a promova valorile europene și de a asigura accesul utilizatorilor la informații privind istoricul, instituțiile, valorile, politicile și programele Uniunii Europene. În structura funcțională a Bibliotecii se regăsește și Centrul de Scriere Academică, care are drept scop formarea culturii științifice a utilizatorilor și oferirea de consultații, organizarea de prelegeri, traininguri și workshopuri tematice pentru studenți, medici rezidenți, studenți doctoranzi, masteranzi și cadre științifico-didactice.

BȘM prestează gratuit servicii informaționale în susținerea procesului de instruire, cercetare și practică medicală: împrumut de publicații la domiciliu, împrumut de publicații în sala de lectură, acces liber la raft, împrumut interbibliotecar de documente la nivel național și internațional, asistență informațională privind regăsirea informațiilor în sistemul de cataloage al Bibliotecii (tradiționale și web) și în resursele informaționale electronice de profil medical, la care biblioteca oferă acces (baze de date, colecții de cărți și reviste electronice, biblioteci virtuale, ghiduri și protocoale clinice, resurse axate pe medicina bazată pe dovezi ș.a.), servicii de referință (tradiționale și electronice (liste bibliografice la cerere, referințe prin e-mail), cercetare bibliografică la cerere, elaborarea și redactarea listelor bibliografice, atribuirea indicilor CZU pentru articole științifice, monografii, manuale, teze de doctorat, livrarea electronică de documente, „întreabă bibliotecarul”, formarea culturii informației utilizatorilor (cu prezență fizică și la distanță), formarea culturii științifice a utilizatorilor (publicarea

rezultatelor cercetării în acces deschis, deschiderea datelor de cercetare, managementul datelor de cercetare, principiile FAIR, licențe de tip deschis, resurse și educație deschisă), suport în crearea și gestionarea profilurilor de cercetător, servicii scientometrice: identificarea h-indexului cercetătorilor, factorului de impact al publicațiilor științifice, prezența instituției în baze de date internaționale(Scopus, WoS), identificare revistelor potrivite pentru publicarea rezultatelor cercetărilor etc., acces la echipamentul din dotare, acces la internet (rețea/WiFi).

BȘM organizează activități de informare (expoziții tradiționale și virtuale), zile de informare, zile ale specialistului), activități de marketing (acces la pagina web a Bibliotecii, la profilul bibliotecii pe rețelele sociale, la materialele promoționale etc.).

Sunt create și dezvoltate sustenabil produse informaționale proprii, accesate prin intermediul paginii web: catalogul online, organizat în baza softului integrat de bibliotecă Aleph-500; catalogul partajat al Consorțiului bibliotecilor universitare din Republica Moldova; repozitoriul USMF; Biblioteca Electronică Didactică; buletinul achizițiilor; tutoriale video ș.a.

În perioada 2013-2016 BȘM a fost lider național al proiectului TEMPUS „Servicii informaționale modern pentru îmbunătățirea calității studiilor”, cu participarea a șapte biblioteci universitare din Republica Moldova și patru europene, proiect conceput ca o strategie de modernizare a bibliotecilor universitare din Republica Moldova în vederea amplificării rolului acestora în asigurarea studiilor de calitate. Coordonatorul național al Proiectului a fost L. Karnaeva, directorul BȘM.

BȘM a participat la realizarea proiectului „Modernizarea serviciilor bibliotecilor universitare din Republica Moldova” (2016-2019), finanțat de Programul Norvegian de Cooperare în domeniul învățământului superior cu Eurasia.

În perioada 2019-2022 specialiști ai BȘM au participat în cadrul Proiectului MINERVA („Strengthening Research Management and Open Science capacities of HEIs in Moldova and Armenia”) în calitate de experți. Proiectul a avut scopul de a augmenta eficiența, calitatea și excelența managementului științific și științei deschise a universităților din Moldova și Armenia.

În anul 2022 activitatea instituției a fost evaluată, fiind reconfirmată categoria superioară.

BȘM colaborează cu biblioteci de profil din România, SUA (Statul Carolina de Nord), Lituania, Letonia ș.a. În cei 80 de ani de la fondare, au fost conferite înalte distincții USMF, iar o contribuție în acest sens l-a avut și BȘM. Biblioteca participă atât la evaluări naționale, cât și din afara țării, realizate de Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare, Agenția Independentă de Acreditare și Rating din Kazahstan, misiuni de audit extern și intern.

Biblioteca are o contribuție considerabilă la acreditarea programelor și disciplinelor de studii. Prin activitatea sa complexă, BȘM contribuie la sporirea calității procesului de instruire, cercetare, activitate practică și educație continuă a

medicilor și farmaciștilor din țară, fapt ce are impact major asupra asistenței medicale și serviciilor de sănătate prestate populației.

A se vedea și articolul din „Calendar Național 2005”. – Chișinău, 2004. – P. 289-290.

Bibliografie selectivă:

Academicianul Vasile Anestiadi : 95 de ani de la naștere :biobibliografie / alcătuitori: Natalia Bot, Elena Varlacova, Ludmila Covalschi. – Chișinău : Medicina, 2023. – 69 p. ; Idem[Resursă electronică]. – URI: <http://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/25360>.

Constantin Ețco : 75 de ani :Biobibliografie / alcătuitori:Ana Rusu, Natalia Bot, ElenaVarlacova. – Chișinău : Epigraf, 2016. – 136 p. – ISBN978-9975-125-91-8 ; Idem[Resursă electronică]. – URI: https://repository.usmf.md/bitstream/20.500.12710/25357/1/Etco_Constantin_Biobibliografie.pdf.

Gheorghe Paladi : Biobibliografie / alcătuitori: Ludmila Covalschi, Natalia Bot, Elena Varlacova, Ana Rusu. – Chișinău :Medicina, 2019. – 144 p. ; Idem[Resursă electronică]. – URI: <http://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/25359>.

Ion Ababii : Biobibliografie. –Chișinău : Medicina, 2014. –94 p. ; Idem [Resursă electronică]. –URI: <https://repository.usmf.md/bitstream/20.500.12710/25358/1/WEBbiobibliografie.pdf>.

****Petru Galețchi** : biobibliografie / alcătuitor: S. Prohnițchi. –Chișinău : Medicina, 2008. – 46 p.

Publicațiile cadrelor didactice și științifice ale Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova (1945-2015) :Indice bibliografic : [în vol.]. /alcătuitori: T. Kalguskina,T. Șcerbac, E. Varlacova [et al.]. – Chișinău : Medicina

Vol. 1 : (1945-1970), Partea1-a : (1945-1961). – 2012. – 290p. ; Idem [Resursă electronică]. –URL: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/25353>.

Vol. 1 : (1945-1970), Partea a 2-a : (1962-1970). – 2013. – 520p. ; Idem [Resursă electronică]. –URL: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/25354>.

Vol. 2 : (1971-1991), Partea 1-a :(1971-1980). – 2015. – 668 p.

Vol. 3 : (1992-2015), Partea 1-a :(1992-2000). – 2023. – 1199 p. –ISBN 978-9975-82-345-6 (PDF) ; Idem [Resursă electronică]. –URI: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/25355>.

Analiza și benchmarking privind politicile instituționale de Acces Deschis și evaluarea pregătirii pentru implementarea politicilor de Știința Deschisă / Natalia Cheradi, NellyTurcan, Olesia Dobrea [et al.]. – Chișinău : IDSİ, 2022. – Livrabil ȘD-24082. – [Resursă electronică]. – URI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.7501956> (accesat : 05.09.2024).

Anisei, Zinaida. Mediul online : oportunități de formare continuă pentru bibliotecari = Opportunities for development for librarians in the online environment / Zinaida Anisei // Moldovan Journal of Health Sciences = Revista de Științe ale Sănătății din Moldova. – 2022. – Nr 3 (Anexa 1). – P. 574. – ISSN 2345-1467 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/25023>.

Barov, Tamilla. Implementarea programului DSpace-CRIS în Repozitoriul instituțional IRMS – Nicolae Testemițanu SUMPh / Tamilla Barov // Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”, 21-23 octombrie 2020. – Chișinău : [S. n.], 2020. – P. 758 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/14934>.

Dobrea, Olesea. Rolul bibliotecii universitare în ecosistemul științific deschis : o reflecție asupra practicii BȘM = The role of the university library in the openscientific ecosystem : a reflection on the practice of SML / Olesea Dobrea // Moldovan Journal of Health Sciences = Revista de Științe ale Sănătății din Moldova. – 2023. – Nr 3 (Anexa 1). – P. 762. – ISSN 2345-1467 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/26200>.

Erhan, Svetlana. Informational behavior of users : theoretical approaches = Comportamentul informațional al utilizatorilor: abordări teoretice / Svetlana Erhan, Zinaida Anisei // Conferința științifică anuală „Cercetarea în biomedicină și sănătate : calitate, excelență și performanță”, 20-22 octombrie 2021 : Abstract book. – Chișinău : Medicina, 2021. – P. 504. – ISBN 978-9975-82-223-7 (PDF) ; Idem [Resursă electronică]. – URI: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/19110>.

Gheorghița, Angela. Stimularea capitalului intelectual prin managementul cunoștințelor în biblioteca academică în era digitală = Encouraging of intellectual capital through academic library knowledge management in the digital age / Angela Gheorghița // Revista de Științe ale Sănătății din Moldova = Moldovan Journal of Health Sciences – 2023. – Nr 3 (Anexa 1). – P. 763. – ISSN 2345-1467 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/26201>.

Implicațiile bibliotecilor academice în promovarea Științei Deschise // Conferința științifică anuală „Cercetarea în biomedicină și sănătate: calitate, excelență și performanță”, 20-22 octombrie 2021, Chișinău : Abstract book / comitetul științific: Stanislav Groppa (președinte) [et al.]. – Chișinău : Medicina, 2021. – P. 500-508. – ISBN 978-9975-82-223-7 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: <http://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/19357>.

Malahov, Ludmila. Opțiuni de adaptare a sistemului informațional DSpace-CRIS / Ludmila Malahov, Alexandru Colesnicov // Congresul consacrat aniversării a 75-a de la fondarea USMF „Nicolae Testemițanu”, 21-23 octombrie 2020. – Chișinău : [S. n.], 2020. – P. 764 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: [https:// repository.usmf.md/handle/20.500.12710/14946](https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/14946).

Șoroc, Nona. Savelii Rubașov – fondatorul școlii naționale de chirurgie toracică / Nona Șoroc, Augustin Stepanov, Galina Zavtur // Medicus. – 2023. – Nr 4/6. – P. 10 ; Idem [Resursă electronică]. – URI:

<https://usmf.md/sites/default/files/2023-07/Medicus%20%28aprilie-iunie%29%202023.pdf>.

Vedean, Elizaveta. Cultura informației în contextul învățării pe tot parcursul vieții / Elizaveta Vedean, Aliona Otgon // Conferința Internațională „MISISQ: Implicare. Creativitate. Durabilitate”, 27-28 septembrie 2018, Chișinău : Materialele conferinței. – Bălți [S. n.], 2018. – P. 233-245. – ISBN 978-9975-50-226-9 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/233-245.pdf.

Colecția de publicații a medicului savant Alexei Molohov din fondul Bibliotecii Științifice Medicale = The collection of publications of the physician-scientist Alexei Molohov from the fund of the Scientific Medical Library / Nona Șoroc, Augustin Stepanov, Galina Zavtur, Angela Gheorghița // Moldovan Journal of Health Sciences = Revista de Științe ale Sănătății din Moldova. – 2023. – Nr 3 (Anexa 1). – P. 769. – ISSN 2345-1467 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/26207>.

Dobrea, Olesea. Repozitoriul USMF „Nicolae Testemițanu” în susținerea și promovarea cercetării instituționale = Institutional repository in medical sciences in the support of and promotion of institutional research / Olesea Dobrea, Tamilla Barov // Moldovan Journal of Health Sciences = Revista de Științe ale Sănătății din Moldova. – 2023. – Nr 3 (Anexa 1). – P. 765. – ISSN 2345-1467 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: <https://repository.usmf.md/handle/20.500.12710/26203>.

Dobrea, Olesea. Spre o cercetare deschisă : practici, experiențe, bariere și oportunități : (Studiu de caz USMF „Nicolae Testemițanu”) / Olesea Dobrea // Știința Deschisă în Republica Moldova : Conferința științifică națională, Ediția a 2-a, 27-28 octombrie 2022, Chișinău : Rezumate ale comunicărilor. – Chișinău : IDSI, 2022. – P. 49-52. – ISBN 978-9975-3564-2-8 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: https://ibn.idsi.md/vizualizare_articol/166975.

Gheorghița, Angela. Biblioteca universitară în mediul informațional: modalități și mijloace de promovare / Angela Gheorghița // Magazin Bibliologic. – 2021. – Nr 1/2. – P. 70-76 ; Idem [Resursă electronică] – URI: http://37.233.63.203/bitstream/handle/123456789/1381/70-76_17.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

Karnaeva, Liubovi. Colecția de carte veche și rară Koch a Bibliotecii Științifice Medicale a USMF „Nicolae Testemițanu” : Documente patrimoniale de proveniență străină păstrate în Republica Moldova / Liubovi Karnaeva, Nona Șoroc, Augustin Stepanov // Buletin Științific. Revista de Etnografie, Științele Naturii și Muzeologie – 2014. – Nr 21 (34). – P. 220-224. – ISSN 1857-0054 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/220_224_Colecția%20de%20carte%20veche.pdf.

Karnaeva, Liubovi. Coperte inedite în colecțiile speciale ale Bibliotecii Științifice Medicale USMF „Nicolae Testemițanu” / Liubovi Karnaeva, Nona Șoroc, Valeriu Herța // Magazin Bibliologic. – 2017. – Nr 3/4. – P. 64-68. – ISSN

1857-1476 ; Idem[Resursă electronică] – URI: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/64-68_0.pdf.

Karnaeva, Liubovi. Metode de conservare și restaurare aplicate în Biblioteca Științifică Medicală USMF „Nicolae Testemițanu” / Liubovi Karnaeva, Nona Șoroc // Magazin Bibliologic. – 2018. – Nr 1/2. – P. 34-40. – ISSN 1857-1476 ; Idem [Resursă electronică]. – URI: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/34-40.pdf.

Negură, Adela. Logistica îndeplinirii cererii de informare din domeniul medicinei : studiu de caz = The logistics of fulfilling medical information requests: case study / Adela Negură, Natalia Bot, Ludmila Covalschii // Moldovan Journal of Health Sciences = Revista de Științe ale Sănătății din Moldova. – 2023. – Nr 3 (Anexa 1). – P. 770. – ISSN 2345-1467 ; Idem[Resursă electronică]. – URI: [https://repository.usmf.md/bitstream/20.500.12710/26208/1 / M J H S _ 1 0 _ 3 _ 2 0 2 3 _ an e -xa1_770.pdf](https://repository.usmf.md/bitstream/20.500.12710/26208/1/M_J_H_S_10_3_2023_an_e-xa1_770.pdf).

Șoroc, Nona. Obiecte memoriale ale medicului-savant S. M. Rubașov, păstrate în Muzeul Universitar USMF „Nicolae Testemițanu” / Nona Șoroc, Augustin Stepanov. – [Resursă electronică]. – URL: <https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-files/Soroc%20Nona.pdf> (accesat : 05.09.2024).

Zavtur, Galina. Donația de publicații a medicului-savant S.M. Rubașov – în colecțiile BȘMale USMF „Nicolae Testemițanu” / Galina Zavtur. – [Resursă electronică]. – URL: <https://library.usmf.md/sites/default/files/inline-files/Zavtur%20Galina.pdf> (accesat : 05.09.2024).